

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

4. An irregularitas ex delicto incurratur , si delinquens noscat peccatum,
sed ignorat ius positium prohibens sub dicta poena irregularitatis? Ex p.
3. tract. 5. & Misc. 1. res. 67.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

quod adducit Megalius, respondet Sayrus de cens. lib. 7. c. 5. num. 5. & alii ibi, Diaconum peccasse mortaliter; alias vero responsiones videbis apud Doctores citatos, præsertim apud doctissimum Ludovicum Montefium in 1. 2. D. Thoma tom. 2. q. 76. art. 4. disp. 8. quest. 12. num. 150.

RESOL. II.

Ex occasione cuiusdam homicidii casualis fuit olim à me quaesitum, utrum ad irregularitatem ex delicto incurrendam, requiratur culpa mortalis, ita ut negligentia venialis non sufficiat? Ex p. 2. tract. 16. & Misc. 2. Ref. 18. alias 20.

§. 1. EX nostris P. Megala in 3. p. lib. 7. c. 2. q. 1. n. 7. & 9. 5. n. 110. ex Societate Iesu P. Molina de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 77. n. 4. ex Dominicanorum familia Illustrissimus Cajet. in 2. 2. q. 64. art. 8. cum Petro de Aragona ibidem, & alii putant culpam venialem sufficere ad irregularitatem incurrendam, & præcipue probat hoc Megala ex cap. continebatur, de homicidio. Deinde, ait Molina, irregularitas ex eo proveniens, quod aliquis se immisceat causæ sanguinis, incurrit potest, absque alia culpa (quin & cum merito) propter solum homicidium, aut mutilationem, quæ sint subsequenta, ut patet in laico, qui licet, ac meritorie in ea causa accusavit; & iudice, qui similiter licet, ac meritorie sententiam tulit. Ergo, &c.

2. At ego contrariam sententiam probabiliorē esse semper censui, & illam in facti contingentia consuli. Ita docent præter DD. quos citat, & sequitur Sayrus de cens. lib. 7. c. 5. n. 5. Suarez de cens. disp. 40. sect. 3. n. 19. Coninch de Sacram. disp. 18. dub. 2. n. 13. Bonac. de cens. disp. 7. q. 1. punct. 2. n. 1. Filiuc. in qq. mor. tom. 1. tract. 20. c. 3. a. n. 58. usque ad n. 64. Villalob. in sum. tr. 21. diff. 22. n. 8. & 14. Sanch. de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 32. n. 34. & alii. Dico igitur, ad incurrendam irregularitatem requiri peccatum mortale, & non sufficere quancunque negligentiam venialem. Et ratio est, quia irregularitas est poena gravissima, & quia poena debet proportionari delicto. Ergo non est verisimile incurri ob culpam, & negligentiam tantum venialem. Cæteras rationes vide apud citatos auctores.

3. Restat respondere ad argumenta in contrarium. Ad argumentum Megalæ responderetur secundum aliquos, Clericum illum, de quo in c. continebatur, peccasse mortaliter ludendo cum laico joco satis indecenti, ut patet. Ergo. Ita Sayrus ubi supra. Sed hæc responsio non ita aridet Suarez, & ipse aliam meliorem dat, disp. 45. sect. 6. n. 3. adi illam, non pigebit.

4. Ad argumentum Molinæ respondeo, non ob stare quoddam aliquando incurrat irregularitas ex homicidio, sine culpa, dummodo homicidium illud factum sit publica auctoritate ex defectu lenitatis, non autem privata ex delicto, ut est in casu nostro: nam tale homicidium debet esse culpabile, ideoque voluntarium, saltem indirecte.

RESOL. III.

An suspensio, interdictum, & irregularitas, &c. Incurratur propter culpam venialem? Ex p. 3. tract. 6. & Misc. 2. Refol. 51.

§. 1. LIQUI affirmativè respondent, & ita docet Cajetanus in summa, ver. suspensio, ver. interdictum, & ver. irregularitas, & de suspensione docent Atmilla ver. suspensio, num. 1. & Lopez in instruct. p. 2. tit. 1. cap. 3. 1. & de irregularitate docuerunt Molina de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 77. n. 4. & alii.

ria tom. 4. tr. 7. disp. 75. n. 1. & disp. 77. n. 2. Megala in 3. p. lib. 7. c. 2. q. 1. n. 7. & 9. 5. n. 39. Corduba in qq. lib. 2. q. 26. Aragon. in 2. 2. quest. 64. art. 8. Castrus de leg. poen. lib. 1. cap. 5. docum. 4.

2. At mihi semper contraria sententia magis placuit, quam tuerentur loquentes de omnibus censuris, Suarez in 3. p. com. 5. disp. 4. sect. 10. n. 8. & Sanchez de matr. tom. 4. lib. 9. disp. 32. n. 29. & ita loquentes de suspensione docent Henriquez lib. 13. c. 34. n. 1. Emanuel Sà ver. suspensio ab officio, ver. qui certus est, & loquentes de irregularitate, ita etiam docent Filiucius tom. 1. tr. 20. c. 3. n. 58. Villalobos in summa tom. 1. tr. 21. diff. 22. n. 8. & 14. Bañez in 2. 2. q. 64. art. 8. tract. de de irregul. part. 2. dub. 2. Alvarez in part. 2. disp. 136. n. 1. Sotus de iust. lib. 5. quest. 1. art. 9. Saloni in 2. 2. quest. 64. art. 8. immediate ante 4. coner. & alii.

3. Dicendum est igitur, quod quoties ignorantia juris, vel facti excusat transgressionem Canonis à peccato mortali, excusat etiam non solum ab excommunicatione, sed etiam ab aliis censuris, & poenis ob delictum impositis, ut irregularitate ob delictum, suspensione, & interdicto. Et ratio est, quia supradictæ poenæ cum sint gravissimæ non est credendum illas piam matrem Ecclesiam infligere ob peccatum veniale. Sed de hac questione alibi à nobis etiam actum est, ideo ad alias transeamus.

RESOL. IV.

An irregularitas ex delicto incurratur, si delinquent nesciat peccatum, sed ignoret ius positum prohibens sub dicta poena irregularitatis? Ex p. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 67.

§. 1. A Firmativè respondent Layman in Theol. Sup. hoc in tribus ref. seqq. & in aliis eorum primarum tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 7. & alii, eo quod talis irregularitas annotationum non contrahatur propter contumaciam, sed propter turpitudinem, seu maculam culpæ, qua criminofus secundum Ecclesiæ Canonem inhabilis redditur ad altaris ministerium: hæc opinio est probabilis.

2. Sed non minus probabilem contrariam existimo, quam tenent Sanch. de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 32. n. 17. Reginald. tom. 2. lib. 30. c. 2. n. 15. Peregrinus de duello, q. 8. n. 18. & Portel. in addit. ad dubia Reg. ver. ignorantia, n. 21. ubi sic asserit. Sicut ad incurrendam excommunicationem diximus non sufficere, quod sciam opus esse prohibitum ab Ecclesia, sed ut sciam de poena, idque prohiberi sub excommunicatione; ita de cæteris poenis, suspensione, interdicto, irregularitate, &c. dicendum, quod ut incurrantur non sufficit, me scire opus esse prohibitum, sed requiri, ut sciam esse prohibitum sub poena suspensionis, irregularitatis, &c. Ita ille, & ratio est, quia in c. 2. de constit. in 6. asseritur ignorantes non ligari sententiis, ubi non est sermo de sola excommunicationis sententia, sed de omnibus sententiis Ordinationum. Ergo, &c. Unde apparet me his diebus probabiliter respondiisse cuidam consulenti in casu, ut supra proposito, non incurrisse in irregularitatem, de hac questione vide supra in Resol. 20.

RESOL. V.

An quis incurrat irregularitatem, si committat aliquid, quod sit iure natura prohibitum, ut homicidium, ignorans tamen esse prohibitum iure Ecclesiastico, aut saltem poenam irregularitatis ei esse annexam? Ex p. 4. tract. 2. Ref. 36.

S 2 §. 1. Affirma

pro suspensio tantum supra in tr. 3. Ref. 2. & pro interdicto in tr. 4. Ref. 1. & pro irregularitate hic in duabus præcedentibus resol. & in aliis eorum annotationum.

Sup. hoc in tribus ref. seqq. & in aliis eorum primarum tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 7. & alii, eo quod talis irregularitas annotationum non contrahatur propter contumaciam, sed propter turpitudinem, seu maculam culpæ, qua criminofus secundum Ecclesiæ Canonem inhabilis redditur ad altaris ministerium: hæc opinio est probabilis.

Sup. contexto in hoc ver. supra in tr. 1. latè in ref. 31. & in aliis ejus primæ & secundæ annot.